گزارش شماره ۹۷/۲

خروج

خودروهای دولتی

مجموعه گزارش ها و مقالات تخصصی
ویژه ذیحسابان، مدیران مالی، دستگاههای دولتی و دیگر علاقمندان

www.nezaratmali.ir
nezaratmag@gmail.com
@nezaratmag

نظارت مالی

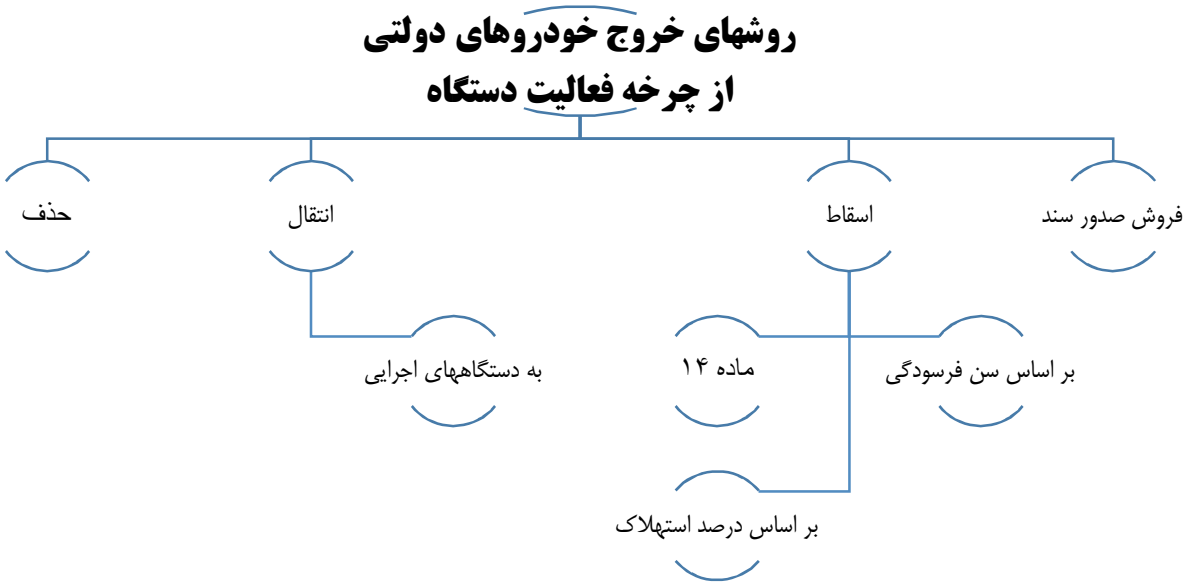

خودروهای دولتی دارای قانون خاص بوده و خروج خودروهای دولتی از چرخه فعالیت دستگاه با روش های متعددی صورت می گیرد که هر کدام دارای قواعد و رویه های مخصوص به خود است. این گزارش اشاره ای مختصر دارد، به برخی از مهمترین موارد خروج خودروهای دولتی از چرخه فعالیت دستگاههای اجرایی.

بر اساس تبصره ماده ۱۱ آئین نامه اجرایی مواد ۱ و ۳ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زائد به شماره ۵۱/۵۶۸۷/۹۶۳۹۳ مورخ ۹۰/۵/۱۲ وزارت امور اقتصادی ودارایی، نصاب های تعیین شده توسط هیئت محترم وزیران در اجرای موضوع ماده ۳ برگزاری مناقصات، به مزایده اتومبیل های موضوع این آیین نامه تسری نمی یابد.

روش های خروج خودرو دولتی

- **فروش صدور سند :** فروش خودروهای به سن فرسودگی نرسیده با درصد استهلاک زیر ۶۰ درصد (۵۹ درصد به پایین) در این بخش قرار میگیرد. تعیین درصد استهلام اینگونه خودروها توسط کارشناس رسمی صورت میگرد.
- **اسقاط :** کلیه خودروهای به سن فرسودگی رسیده و یا خودروهای با درصد استهلاک ۶۰ درصد به بالا در این بخش قرار می گیرند. همچنین انتقال خودروهای اسقاط موضوع ماده ۱۴ آئین نامه اجرایی مواد ۱ و ۳ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زائد جهت امور آموزشی به مراکز فنی حرفه ای.
- **انتقال :** انتقال خودروهای فعال به سن فرسودگی نرسیده و مستهلک نشده به سایر دستگاههای اجرایی به صورت قطعی یا امانی.

- **حـذف :** خودروهـای بـه سـرقت رفتـه، از بـین رفتـه در حـوادث طبیعـی، تصـادفات و ... در ایـن بخـش قـرار مـی گیرد.

ملاک قطعی خروج خودرو از سرجمع آمار خودروهای دولتی استان

- **فروش صدور سند :** صدور و تایید سند فروش خودروی دولتی بنام برنده مزایده
- **اسـقاط :** تحویـل گـواهی اسـقاط ممهـور بـه هـر راهـور و مرکـز اسـقاط و یـا گـواهی راهـور مبنـی بـر اوراق خودروی دولتی (برای خودروهای مستهلک شده ی به سن فرسودگی نرسیده)
- **انتقال :** صدور کمیسیون ماده ۲
- **حذف :** صدور کمیسیون ماده ۲

درصد استهلاک مورد پذیرش و سند فرودگی خودروهای دولتی

- درصد اسـتهلاک مـورد پـذیرش بـرای اخـذ مجـوز کمیسـیون مـاده ۲ فـروش صـدور سـند خودروهـای دولتـی بـه میزان ۵۹٪ و پایینتر است.
- سـند فرسـودگی خودروهـای دولتـی بـر اسـاس مصـوبه شـماره ۹۵۲۰۰/ت۵۵۰۷۴هـ مـورخ ۹۷/۷/۱۸ هیـات وزیرانبه شرح زیر است:
  - سواری دولتی
    - در تمامی سوخت های مصرفی ۱۵ سال
  - مینی بوس و میدی باس درون و برون شهری و اتوبوس درون شهری
    - دیزلی ۱۰ سال
    - پایه گازسوز ۱۲ سال
    - برقی ۲۰ سال
  - وانت
    - پایه گازسوز ۱۵ سال
    - بنزینی، دوگانه سوز و دیزلی ۱۴ سال
  - کشنده کامیون و کامیونت
    - در تمامی سوخت های مصرفی ۲۲ سال
  - اتوبوس برون شهری
    - در تمامی سوخت های مصرفی ۱۵ سال
  - موتور سیکلت (فـروش و اسـقاط موتـور سـیکلت همچـون سـایر امـوال منقـول نیازمنـد مجـوز وزارت دارائـی اسـت، لکـن نیـازی به اخذ مجوز کمیسیون ماده ۲ نمی باشد)
    - بنزینی کاربراتوری ۶ سال
    - بنزینی انژکتوری ۸ سال
    - برقی ۱۲ سال

ملاک خروج ما به ازای خرید، صرفا فروش، اسقاط، اوراق و یا انتقال خودرو اسقاط به مراکز فنی حرفه ای در اجرای ماده ۱٤ آئین نامه اجرایی مواد ۱ و ۳ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زائد می باشد. همچنین انجام تمامی روش های خروج مستلزم کسب مجوز کمیسیون ماده ۲ است.

برخی نکات لازم درباره کمیسیون فروش صدور سند یا اسقاط:

- مستند به نامه شماره ۵۸۵۱/۵۱ مورخ ۹۰/۵/۵ اداره کل اموال دولتی و اوراق بهادار و نامه شماره ۱۲۰۸-۴-۵۶۲۲۸ مورخ ۹۰/۴/۱ راهور ناجا، چنانچه دستگاه اجرائی اسناد مالکیت خودروهای فرسوده را در اختیار ندارد، ضمن اخذ تعهد نامه (فرم مربوطه) از بالاترین مقام دستگاه اجرائی مزبور (مبنی بر قبول مسئولیت ناشی از هر گونه کشف فساد احتمالی فقدان اسناد مالکیت و شناسنامه خودرو) می توانند خودروها را تحویل مراکز اسقاط نمایند.
- به موجب تبصره ۷ بند ۵ تصویب نامه شماره ۹۲۳۰۸/ت ۴۰۵۸۷ک مورخ ۸۷/۶/۷ کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی، فروش یا واگذاری وسایل نقلیه فرسوده دستگاههای اجرایی به اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع می باشد. همچنین دستگاههای دولتی موظف به خرید خودروهای دوگانه سوز می باشند. خودروهای کمک دار از شمول این بند مستثنی می باشد.
- در خصوص برگزاری مزایده فروش خودرو از طریق سامانه تدارک الکترونیکی ستاد، در هر مزایده هر پارتی صرفا شامل یک خودرو انجام شود. همچنین درج قیمت کارشناسی (پایه) برای خودروها ممنوع بوده و اعلام و درج قیمت کارشناسی خودروها صرفا در جلسه بازگشایی پاکات با حضور اعضا کمیسیون بازگشایی امکان پذیر می باشد.
- با استناد به نامه شماره ۵۱/۱۰۲۷۶۹ مورخ ۹۵/۶/۶ اداره کل اموال دولتی و اوراق بهادار وزارت امور اقتصادی ودارایی و نامه شماره ۱۲۰۸-۴-۹۵۹۴۹۰۲ مورخ ۹۵/۴/۸ راهور ناجا، کمیسیون فروش خودروهایی که تا پایان هر سال به سن فرسودگی می رسند، می بایست در زمانی اخذ شود که فرصت تعمیر، پرداخت دیون و مطالبات، بازسازی و در نهایت شماره گذاری برای برنده مزایده فراهم باشد. اداره کل اموال دولتی این مهلت را نهایتا تا آذرماه اعلام کرده است. در صورتی که برنده مزایده پس از طی مراحل فوق به واحد شماره گذاری مراجعه و در این زمان خودرو به سن فرسودگی رسیده باشد راهور از شماره گذاری آن خودداری می نماید.
- در بعضی از موارد در اثر کوتاهی دستگاه اجرایی برای فروش یا شرکت نکردن افراد در مزایده جهت فروش خودرو ها، نیاز به تمدید کمیسیون ماده ۲ صادر شده بوجود می آید لذا دستگاه اجرایی می بایست در خواست خود را که متضمن دلائل تو جیهی جهت تمدید کمیسیون ماده ۲میباشدرا همراه با تصویر کمیسیون قبلی به دبیر خانه کمیسیون ماده ۲ ارائه نماید. لازم به

ذکر است که اعتبار صورتجلسه کمیسیون ماده ۲ در خصوص فروش تا پایان سال تنظیم صورتجلسه است.

- بر اساس تصویب نامه شماره ۱۲۶۶۵۳/ت۴۹۲۰۸هـ مورخ ۹۲/۷/۱۴ هر گونه استفاده و نگهداری از خودروهای فرسوده دولتی، فروش یا واگذاری آنها در تمامی دستگاههای دولتی ممنوع می باشد و این وسایل نقلیه بدون استفاده از تسهیلات دولتی از رده خارج می شوند.

نحوه فروش و اسقاط خودرو دولتی

دستگاههای دولتی در خصوص فروش و اسقاط خودروهای دولتی، مطابق با آئین نامه اجرایی موارد ۱ و ۳ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زائد لازم است به نکات زیر توجه نمایند:

- پس از انجام مراحل اوراق، ارائه مدارک و رسید تحویل پلاک به پلیس راهور، حسب مورد با وزارت دارایی یا اداره کل جهت حذف خودرو از سیستم بانک اطلاعات خودروها الزامی است.
- فروش خودروهای زائد پس از کسب موافقت مقام یا مقامات مجاز دستگاههای اجرایی و صدور مجوز فروش از سوی کمیسیون با رعایت مقررات مربوط مقدور خواهد بود.
- در کارشناسی خودروها جهت فروش خودروهای مازاد دو نظریه صادر خواهد شد. نظریه اول، نظریه کارشناسی با درج قیمت در پاکت لاک و مهر شده که تا روز تشکیل کمیسیون مزایده نزد دستگاه اجرایی نگهداری می گردد. نظریه دوم، نظریه کارشناسی بدون درج قیمت با تعیین درصد استهلاک، تایید وضعیت شماره گذاری و اصالت خودرو که توسط دستگاه اجرایی جهت تصمیم گیری به کمیسیون ارسال گردد.
- پس از صدور مجوز کمیسیون فروش، فروش خودروها با انتشار آگهی مزایده عمومی و مطابق با آیین نامه معاملات دولتی انجام خواهد شد.
- در برگ شرایط مزایده باید قید گردد شرکت کارکنان دولت در مزایده منع قانونی ندارد. در صورت شرکت کارمندان دولت در مزایده فروش اتومبیل های دولتی و تساوی مبلغ پیشنهادی، حق تقدم با کارمندان دولت خواهد بود.
- سپرده فروش اتومبیل حداقل معادل ۱۰ درصد قیمت پیشنهادی شرکت کننده در مزایده خواهد بود مگر آنکه مبلغ مقطوعی برای سپرده در مورد هر نوع خودرو از سوی دستگاه مزایده گر تعیین شود.
- وجوه واریزی بابت سپرده صرفا باید به نام پیشنهاد دهنده باشد. ضمنا شرکت کنندگان باید فیش های واریزی سپرده را ضمیمه پیشنهاد خود نمایند.
- فروش چند دستگاه خودرو به یک نفر با رعایت مقررات مربوطه محدودیتی نداشته، لیکن ارائه پیشنهاد قیمت برای اتومبیل های دولتی قابل شماره گذاری، بطور یکجا ممنوع است و هر یک از اتومبیل های موضوع مزایده باید بطور جداگانه ارزیابی و به فروش برسد.

- در صورتی که بالاترین بهای پیشنهادی برای هر اتومبیل بالاتر و یا برابر و یا حداکثر تا ۱۰ درصد کمتر از مبلغ ارزیابی باشد کمیسیون مزایده می تواند نسبت به فروش اتومبیل اتخاذ تصمیم نماید در غیر اینصورت کمیسیون مذکور مکلف است تصمیم به تجدید مزایده بگیرد و یا پیشنهاد ترک مزایده از طریق کمیسیون موضوع مواد ۸۳ و ۸۴ قانون محاسبات عمومی مصوب سال ۶۶ را بنماید.
- چنانچه در تاریخ تشکیل کمیسیون مزایده فروش خودروها، پیشنهادی برای یک یا چند اتومبیل نرسیده باشد کمیسیون مزایده مراتب را در صورتمجلس منعکس و با در نظر گرفتن صرفه و صلاح دولت رای به تجدید مزایده و یا ارجاع موضوع به کمیسیون موضوع مواد ۸۳ و ۸۴ قانون محاسبات عمومی مصوب سال ۶۶ خواهند داد.
- تحویل خودروی فروخته شده به خریداران پس از دریافت کلیه بها، فک پلاک خودروها، تحویل مدارک مزایده (صورتجلسه فروش، مدارک و مشخصات خریدار، نظریه کارشناس رسمی دادگستری، آگهی مزایده و سایر مدارک فروش) به وزارت دارایی و یا اداره کل دارایی و صدور سند فروش خودرو توسط وزارت دارایی یا اداره کل دارایی انجام خواهد شد.
- بر اساس بخشنامه شماره ۵۱/۲۱۲۰۶/۱۷۰۵۰۶ مورخ ۸۷/۱۰/۲۳ وزارت امور اقتصادی ودارایی درباره ضوابط فروش خودروهای دستگاههای اجرایی، تحویل خودرو قبل از صدور سند فروش خودرو به خریداران ممنوع و مسئولیت عواقب ناشی از عدم رعایت آن بر عهده مسئولین دستگاه مزایده گذار است. ***همچنین فروش آمبولانس و آتش نشانی به اشخاص حقیقی ممنوع بوده و باید صرفا به صورت اوراقی واگذار گردند.*** در خصوص فروش آتش نشانی چنانچه قبلا نسبت به تغییر وضعیت و کاربری آنها اقدام نمایند، می توانند پس از اصلاح کاردکس، آنها را در برابر مقررات مربوطه و بصورت قابل تبدیل به پلاک بفروش برسانند.
- وجوه حاصل از فروش و اسقاط خودروهای دولتی وزارت خانه ها و موسسات دولتی در مرکز و استانها به حساب درآمد عمومی کشور و در مورد شرکت های دولتی، بانک ها، بیمه ها و شرکتهای مستلزم ذکر نام یا تصریح نام و دستگاههایی که تابع قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی می باشند، به حساب درآمد دستگاه اجرایی ذیربط واریز می گردد.
- مطابق با ابلاغیه شماره ۵۱/۹۷۲۵ مورخ ۹۷/۱/۲۸ اداره کل امور اقتصادی و دارایی، منضم به دستورالعمل شماره ۹۶۳۸۹۷۲۸-۱۱-۲۱۲-۱۳/۴ مورخ ۹۶/۱۲/۱۶ پلیس راهور، تمامی مراکز اسقاط مجاز و تایید شده از سوی ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت می توانند در مزایده خودروهای دارای مجوز اسقاط دستگاههای دولتی سراسر کشور شرکت نمایند. ضمنا مراکز اسقاط دارای مجوز خودروهای سبک، مجاز به شرکت در مزایده خودروهای سنگین دستگاههای اجرایی نمی باشند.

بر اساس ماده ۱۴ آئین نامه اجرایی موارد ۱ و ۳ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زائد، دستگاههای دولتی مجازند بنا به درخواست موسسات آموزش فنی و حرفه ای دولتی، اتومبیل های اسقاط و خارج از رده خود را به منظور آموزش و افزایش مهارت هنرجویان و دانشجویان، پس از موافقت کمیسیون و رعایت سایر مقررات مربوطه در اختیار واحدهای مزبور قرار دهند. دستگاههای اجرایی مکلفند قبل از تحویل خودرو، پلاک اینگونه خودروها را با هماهنگی پلیس راهنمایی و رانندگی استان ذیربط فک و رسید تحویل پلاک را جهت حذف خودرو از سیستم بانک اطلاعات خودرو، حسب مورد به وزارت یا سازمان ارسال نمایند.

نکات لازم در خصوص انتقال و حذف

- انتقال خودروها یا پس از اتمام طرح عمرانی به دستگاه مربوطه یا میان دستگاه های اجرایی و یا به دلیل فقدان خودرو و با توجه به مفاد بیمه نامه به شرکت بیمه صورت خواهد گرفت.
- انتقال امانی اتومبیل بین دستگاههای اجرایی پس از اخذ مجوز کمیسیون امکان پذیر است. در این صورت دستگاه اجرایی تحویل گیرنده باید حداکثر ظرف مدت یکسال نسبت به اعاده اتومبیل اقدام و مراتب را به کمیسیون اعلام نماید.[1]
- حذف خودرو از سرجمع آمار خودروهای دولتی به دلیل سرقت، سیل یا زلزله و... پس از ارائه گزارش کسری ابوابجمعی اموال از طرف ذیحساب و یا دستگاه اجرایی به مراجع ذیربط و ارائه مدارک و مستندات لازم صورت خواهد گرفت.

[1] تبصره ۲ ماده ۴آئین نامه اجرایی موارد ۱ و ۳ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل های دولتی و فروش اتومبیل های زائد

سئوالات و ابهامات پیش رو :

- روش انجام مزایده در خودروهای اسقاط چگونه باید باشد؟ با توجه به اینکه در مزایده خودروهای دولتی هر خودرو ملاک عمل بوده و نه همه خودروها، که بتوان جمع برآوردی همه آنها را ملاک عمل قرارداد؟
- آیا در مزایده خودروها بصورت اسقاط می توان همچون مزایده خودروهای به روش صدور سند هر خودرو را جداگانه ملاک عمل قرار داد یا جمع خودروهای اسقاط؟
- آیا در برآورد قیمت پایه در فروش اسقاط، برآورد قیمت پایه هر خودرو مورد نظر یا هر کیلو در جمع خودروها؟
- آیا الزام به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در فروش خودروها چه به صورت صدور سند و چه اسقاط وجود دارد؟
- آیا رعایت ماده ۴ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت برای فروش و اسقاط خودروها الزامی است؟
- در قرارداد منعقده با شرکت اسقاط چه مواردی باید مورد رعایت قرار گیرد؟
- آیا امکان مزایده سراسری برای خودروهای اسقاط وجود دارد یا باید صرفا از مراکز اسقاط در هر استان استفاده کرد؟